

**Propunere de proiect de capacitate incrementală la
punctele de interconectare dintre sistemele de transport
al gazelor naturale ale Republicii Moldova și Ucrainei**

Acest document prezintă o propunere comună de proiect pentru punctele de interconectare între Ucraina și Republica Moldova – PI Căușeni (Kaushany) (direcția Ucraina - Republica Moldova) și PI Grebeniki (Grebenyky) (direcția Republica Moldova - Ucraina) după cum a fost agreat de:

**LLC “Gas Transmission System Operator
of Ukraine”**

Liubomyra Huzara av. 44

03065 Kiev

Ucraina

E: commercial@tsoua.com

SRL „Vestmoldtransgaz”

șoseaua Balcani 7/E

2088 Chișinău

Republica Moldova

E: office@vmtg.md

Conform articolului 28 (1) NC CAM, LLC “Gas Transmission System Operator of Ukraine” (denumit în continuare GTSOU) înaintează prezenta propunere spre aprobare prin Comisia Națională de Reglementare în domeniul Energiei și al Utilităților Publice (denumită în continuare NEURC) și SRL „ Vestmoldtransgaz ” (denumită în continuare VMTG) în conformitate cu pct. 281 din Codul rețelelor de gaze naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019 supune spre aprobare Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare ANRE), proiectul de capacitate incrementală la PI dintre Ucraina și Republica Moldova.

Cuprins

1. Introducere în propunerea de proiect pentru capacitatea incrementală.....	4
2. Nivelul ofertei de capacitatea incrementală (pct. 281 sbp. 1) din Codul rețelelor RM/art. 28 (1) (a) NC CAM).....	5
3. Termeni și condiții generali pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la etapa angajată de alocare a capacității incrementale (pct. 281 sbp. 2) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. b) NC CAM)	7
4. Calendarul privind procedura angajantă de capacitate incrementală (pct. 281 sbp. 3) din Codul rețelelor RM /art. 28 (1) (c) NC CAM)	7
5. Parametrii testului economic pct. 281 sbp. 4) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. d), art. 22 alin. (1) NC CAM).....	11
6. Posibilitatea extinderii a perioadei de timp pentru contractarea capacității incrementale pct. 281 sbp. 5) din Codul rețelelor RM/(art. 28 (1) (e) NC CAM)	14
7. Mecanism alternativ de alocare pct. 281 sbp. 6) din Codul rețelelor RM/(art. 28 (1) (f) NC CAM)	14
8. Informații privind abordarea prețului fix pentru alocarea capacității incrementale pct. 281 sbp. 7) din Codul rețelelor RM (art. 28 alin. (1) lit. g) NC CAM)	15
9. Contact:	15

1. Introducere în propunerea de proiect pentru capacitatea incrementală

În acest prezentul document sunt utilizate următoarele abrevieri:

NC CAM = Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind mecanismele de alocare a capacităților în sistemele de transport gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013;

NC TAR = Regulamentul (UE) 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor naturale.

În conformitate cu structura pct. 281 din Codul rețelelor de gaze naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 420/2019 (Codul rețelelor RM) /articolului 28 alin. (1) NC CAM, prezenta cerere este structurată după cum urmează:

- Nivelul ofertei de capacitate incrementală (Pct. 281 sbp. 1) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. 1 lit. a) NC CAM);
- Termenii și condițiile generale pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la etapa angajată de alocare a capacității incrementale pentru a achiziționa capacitate incrementală (pct. 281 sbp. 2) din Codul rețelelor RM/art. 28 alin. (1) lit. b) NC CAM);
- Calendarul proiectului de capacitate incrementală (pct. 281 sbp. 3) din Codul rețelelor RM/ Art. 28 alin. (1) lit. c) NC CAM);
- Parametrii testului economic (pct. 281 sbp. 4) din Codul rețelelor RM/ Art. 28 alin. (1) lit. d) NC CAM);
- Informații privind posibilitatea extinderii termenelor pentru contractarea capacității incrementale (pct. 281 sbp. 5) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. e) NC CAM);
- Informații privind mecanismul alternativ de alocare (pct. 281 sbp. 6) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. f) NC CAM);
- Informații privind o eventuală abordare cu preț fix (pct. 281 sbp. 7) din Codul rețelelor RM/ art. 28 (1) (g) NC CAM).

Operatorul sistemelor de transport gaze GTSOU au primit indicații de cerere neangajante pentru capacitatea fermă pentru PI Căușeni (Kaushany) în direcția Ucraina - Republica Moldova și Grebeniki(Grebenyky) în direcția Republica Moldova - Ucraina. În prezent, nu există capacitate fermă între sistemul de intrare-ieșire al Ucrainei și Republica Moldova în direcțiile solicitate.

Raportul de evaluare a cererii de piață (MDAR) a evaluat indicația de cerere neangajantă primită în perioada 3 iulie 2023 – 28 august 2023. Pe baza rezultatului MDAR pentru procesul de capacitate incrementală care începe în 2023 între sistemul de transport gaze naturale din Ucraina și sistemul de transport gaze din Republica Moldova, publicat pe site-urile web ambelor OST la 23 octombrie 2023, OST-urile în cauză au început faza de proiectare în baza pct. 276-280 din Codul rețelelor RM/articolului 27 din NC CAM.

Urmare a studiilor tehnice, GTSOU și VMTG propun implementarea unui proiect de capacitate incrementală la PI Căușeni (Kaushany) (direcția UA-MD) și PI Grebeniki (Grebenyky) (direcția MD-UA) între Ucraina și Republica Moldova.

GTSOU și VMTG au decis să ofere pentru procesul de capacitate incrementală, capacitatea maximă fermă în valoare de:

- **PI Căușeni (Kaushany) (direcția UA-MD) - 192 020 746 kWh/zi/an¹**
- **PI Grebeniki (Grebenyky) (direcția MD-UA) - 176 465 000 kWh/zi/an²**

Având în vedere viabilitatea soluției tehnice, ambii Operatori ai Sistemului de Transport propun ca licitația să se desfășoare în iulie 2024.

Consultarea publică a draft-ului de Propunerii de Proiect de Capacitate Incrementată a avut loc în perioada 1-29 februarie 2024. GTSOU și VMTG nu au primit observații la propunerea de proiect, precum și la Termenii și condițiile generale de participare și acces la capacitate etapa angajantă de alocare a capacității incrementale la PI dintre Ucraina și Republica Moldova (documentele GTSOU și VMTG).

2. Nivelul ofertei de capacitatea incrementală (pct. 281 sbp. 1) din Codul rețelelor RM/art. 28 (1) (a) NC CAM)

În conformitate cu pct. 281 sbp. 1) din Codul rețelelor RM/articolul 28 alineatul (1) litera (a), NC CAM, GTSOU și VMTG solicită autorităților naționale de reglementare competente să aprobe nivelul comun al ofertei pentru produsele de capacitate negrupată care urmează să fie comercializate la PI Căușeni (Kaushany) și PI Grebeniki (Grebenyky) în cadrul **licitației anuale de capacitate din 2024**, după cum urmează.

În prezent, nu există nicio capacitate fermă existentă între sistemul de intrare-ieșire al Ucrainei și Republicii Moldova la PI în direcția solicitată. Atât GTSOU, cât și VMTG oferă în prezent capacitate întreruptibilă la PI Căușeni (Kaushany) (direcția UA-MD) și Grebeniki (Grebenyky) (direcția MD-UA). Una dintre condiții pentru oferirea capacității ferme de către OST este capacitatea fermă stabilită în amonte, prin PI Isaccea1/Orlovka1 între GTSOU și SNTGN TRANSGAZ SA (operatorul sistemului de transport gaze naturale din România).³

Tabelul de mai jos prezintă nivelul de ofertă comun pentru comercializarea capacității în cadrul licitației anuale a capacității din 1 iulie 2024 a GTSOU și VMTG, luând în considerare obligațiile legate de capacitatea reținută deja pentru produsele pe termen scurt conform Codul rețelelor RM/NC CAM.

Pe baza descrierii de mai sus a proiectului de capacitate incrementală și luând în considerare capacitatea pentru produsele pe termen scurt care trebuie să fie reținută, și anume 10% din capacitatea incrementală tehnică conform pct. 141 din Codul Rețelelor RM/ articolului 8 (6) din NC CAM, nivelurile ofertelor de produse de capacitate negrupată la **PI Căușeni (Kaushany)**

¹Care corespunde aprox. 18,0 mcm/zi (20 °C).

²Care corespunde aprox. 15,5 mcm/zi (20 °C).

³GTSOU și SNTGN TRANSGAZ SA desfășoară un proces incremental separat pe punctele de interconectare respective, pentru detalii vă rugăm să consultați site-urile lor web.

(direcția fluxului din Ucraina către Republica Moldova) și PI Grebeniki (Grebenyky) (direcția fluxului din Republica Moldova către Ucraina) sunt următoarele:

Nr. de ani	Anul gazier	Nivelul ofertei armonizate pentru PI Căușeni (Kaushany) în direcția UA→MD , (kWh/zi/an)
1	2027/2028	172 818 671
2	2028/2029	172 818 671
3	2029/2030	172 818 671
4	2030/2031	172 818 671
5	2031/2032	172 818 671
6	2032/2033	172 818 671
7	2033/2034	172 818 671
8	2034/2035	172 818 671
9	2035/2036	172 818 671
10	2036/2037	172 818 671
11	2037/2038	172 818 671
12	2038/2039	172 818 671
13	2039/2040	172 818 671
14	2040/2041	172 818 671
15	2041/2042	172 818 671

Nr. de ani	Anul gazelor	Nivelul ofertei armonizate pentru PI Grebeniki în direcția MD→UA , (kWh/zi/an)
1	2027/2028	158 818 500
2	2028/2029	158 818 500
3	2029/2030	158 818 500
4	2030/2031	158 818 500
5	2031/2032	158 818 500
6	2032/2033	158 818 500
7	2033/2034	158 818 500
8	2034/2035	158 818 500
9	2035/2036	158 818 500
10	2036/2037	158 818 500
11	2037/2038	158 818 500
12	2038/2039	158 818 500
13	2039/2040	158 818 500
14	2040/2041	158 818 500
15	2041/2042	158 818 500

GTSOU și VMTG vor scoate pe piață nivelul ofertei în cadrul licitației anuale de capacitate din 1 iulie 2024 pe Platforma RBP.

3. Termeni și condiții generali pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la etapa angajată de alocare a capacității incrementale (pct. 281 sbp. 2) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. b) NC CAM)

Pentru comercializarea capacității incrementale (adică nivelul ofertei) în cadrul licitației anuale de capacitate 2024, GTSOU și VMTG au elaborat termenii și condițiile generale **pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la etapa angajată de alocare a capacității incrementale la punctele de interconectare dintre Ucraina și Republica Moldova**. Acestea sunt anexate la prezenta Propunere de Proiect pentru aprobare.

Conform articolului 28 alin. (1) lit. b) NC CAM:

- GTSOU supune atenției NEURC „Termenii și condițiile generale pe care utilizatorii sistemului urmează să le accepte pentru a obține acces la capacitate în Etapa Angajantă de Alocare a Capacității din cadrul procedurii de capacitate incrementală pentru PI dintre sistemele de transport de gaze naturale din Ucraina și Republica Moldova” (denumite în continuare: INC GT&C) care au fost oferite împreună cu prezenta cerere. Pentru a fi eligibili să participe la licitație, utilizatorii sistemului vor trebui să accepte INC GT&C, precum și alte reguli GTSOU care sunt necesare pentru a participa la licitație în mod regulat, cum ar fi [Contractul de transport gaze naturale al GTSOU, Codul rețelei](#);
- VMTG solicită ANRE să probe termenii și condițiile generale pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la etapa angajată de alocare a capacității incrementale la punctele de interconectare dintre Ucraina și Republica Moldova care au fost transmise împreună cu Proiectul de capacitate incrementală. Pentru VMTG, regulile și condițiile generale pe care un utilizator de sistem trebuie să le accepte pentru a participa și accesa capacitatea în Etapa Angajantă de Alocare a Capacității incrementale la punctele de interconectare dintre Ucraina și Republica Moldova sunt stabilite în Anexa 1 a prezentului document și în [Codul rețelelor RM](#).

Cu toate că atât GTSOU, cât și VMTG publică termenii și condițiile pentru licitația de capacitate incrementală în limba engleză și în limbile lor naționale, doar versiunile în limbile ucraineană și respectiv, română vor fi considerate a fi obligatorii.

4. Calendarul privind procedura angajantă de capacitate incrementală (pct. 281 sbp. 3) din Codul rețelelor RM /art. 28 (1) (c) NC CAM)

Conform pct. 281 sbp. 3) din Codul rețelelor RM/articolului 28 (1) litera (c) NC CAM, GTSOU și VMTG solicită aprobarea următorului calendar pentru realizarea proiectului de capacitate incrementală.

Calendarul de implementare a proiectelor de către VMTG:

PERIOADA	ETAPE
01/07/2024	Licitație anuală de capacitate în iulie 2024 și urmată de un test economic
2T/2025	Inițiere (elaborarea specificațiilor de proiectare, achiziții, obținerea autorizației de construcție și a altor autorizații necesare)
1T/2026	Executarea
2T/2026	Efectuarea Testării și validării
2T/2026	Recepție
2T/2026	Punere în funcțiune
3T/2026	Începerea preconizată a exploatării comerciale a noii infrastructuri

Calendarul de implementare a proiectelor de către GTSOU:

Varianta 1.

PERIOADA	ETAPE
01/07/2024	Licitație anuală de capacitate în iulie 2024 și urmată de un test economic
2T/2025	Obținerea autorizațiilor pentru construcție
4T/2025	Încheierea Contractelor de construcție
3T/2026	Obținerea autorizației de utilizare
4T/2026	Punerea în funcțiune a proiectului
1/10/2027	Începerea preconizată a exploatării comerciale a noii infrastructuri

Varianta 2.

PERIOADA	ETAPE
01/07/2024	Licitație anuală de capacitate în iulie 2024 și urmată de un test economic
3T/2025	Obținerea autorizațiilor pentru construcție
1T/2026	Încheierea Contractelor de construcție
3T/2028	Obținerea autorizației de utilizare
4T/2028	Punerea în funcțiune a proiectului
1/10/2028	Începerea preconizată a exploatării comerciale a noii infrastructuri

Perioadele pentru încheierea contractelor și obținerea autorizațiilor de construcție sunt indicate ca ultimele etape finalizate.

Termenele de finalizare a lucrărilor pot fi actualizate din cauza incertitudinii existente legate de războiul pe scară largă al Rusiei cu Ucraina.

Etapă de construcție va începe doar dacă există angajamentul utilizatorilor de sistem de a achiziționa capacitățile incrementale respective în licitația anuală 2024 și dacă rezultatele testelor economice sunt pozitive atât pentru GTSOU, cât și pentru VMTG. În plus, volumul total al capacității rezervate trebuie să fie în intervalul specificat în varianta 1 sau, respectiv, varianta 2, pentru a respecta cerințele tehnice. Dacă valoarea totală a capacității rezervate se încadrează în domeniul de aplicare al ambelor intervale, GTSOU va aplica varianta 1 pentru anul gazier 2027/2028 și varianta 2 din anul gazier 2028/2029 și pentru anii gazieri următori.

GTSOU propune să ia în considerare două opțiuni în funcție de stabilitatea fluxului fizic prin PI Grebeniki (Grebenyky):

- **Varianta 1**, soluție pe termen scurt. Flux fizic stabil prin SC Pivdennobuzka (UA) în intervalul (113 848 000 – 176 465 000 kWh/zi/an ⁴);
- **Varianta 2**, soluție pe termen lung. Flux fizic stabil prin SC Pivdennobuzka (UA) în intervalul (22 770 000 – 176 465 000 kWh/zi/an ⁵).

Varianta 1. **Rezumatul parametrilor tehnici ai propunerii de proiect (presiunea la PI Negru Vodă1/ Kardam 48,5 bar⁶):**

PARAMETRI	SECȚIUNEA VMTG	SECȚIUNEA GTSOU
Capacitatea tehnică (PI Căușeni (Kaushany), UA-MD)	192 020 746 kWh/zi/ an	192 020 746 kWh/zi/ an
Capacitatea tehnică PIGrebeniki (Grebenyky), MD- UA)	176 465 000 kWh/zi/ an	176 465 000 kWh/zi/ an
Tipul de Capacitate PI (calitate)	fermă	fermă
Puncte de interconectare	Căușeni (Kaushany) (intrare) Grebeniki (Grebenyky) (ieșire)	Căușeni (Kaushany) (ieșire) Grebeniki (Grebenyky) (intrare)
Direcția fluxului	UA→MD→UA	UA→MD→UA
SC Pivdennobuzka presiune admisă	-	38,2 bar (39 kgf /cm ²)
Conductă nouă lungime	-	-
Echipament tehnic necesar	*Reconstrucția a stației SMG Căușeni (Kaushany) pentru a asigura funcționarea în regim revers (conducta ATI); *Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI (SC Vulcănești); *Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI SMG Căușeni (Kaushany).	Sistemul de conducte în Revers al unității Orlovka-2 din SC Orlovka și SC Pivdennobuzka (utilizarea unităților de pompare a gazelor existente).

⁴care corespunde cca. 10,0-15,5 mcm/zi (20 °C)

⁵care corespunde cca. 2,0-15,5 mcm/zi (20 °C)

⁶ care corespunde 49,6 kgf/cm²

Varianta 2. Rezumatul parametrilor tehnici ai propunerii de proiect (presiunea de frontieră la PI Negru Vodă1/ Kardam 48,5 bar):

PARAMETRI	SECȚIUNEA VMTG	SECȚIUNEA UA
Capacitatea tehnică PI Căușeni (Kaushany), UA-MD)	192 020 746 kWh/zi/an	192 020 746 kWh/zi/an
Capacitatea tehnică (PI Grebeniki (Grebenyky), MD- UA)	176 465 000 kWh/zi/an	176 465 000 kWh/zi/an
Tipul de Capacitate PI (calitate)	fermă	fermă
Puncte de interconectare	Căușeni (Kaushany) (Intrare) Grebeniki (Grebenyky) (Ieșire)	Căușeni (Kaushany) (Ieșire) Grebeniki (Grebenyky) (Intrare)
Direcția fluxului	UA→MD→UA	UA→MD→UA
SC Pivdennobuzka presiune admisă	-	38,2 bar (39 kgf/cm ²)
Conductă nouă lungime	-	-
Echipament tehnic necesar	<p>*Reconstrucția a stației SMG Căușeni (Kaushany) pentru a asigura funcționarea în regim revers (conducta ATI);</p> <p>*Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI (SC Vulcănești);</p> <p>*Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI (SMG Căușeni (Kaushany).</p>	<p>Sistemul de conducte Revers al unității Orlovka -2 din SC Orlovka. Reconstrucția SC Pivdennobuzka :</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 unități de pompare gaze naturale (3 MW capacitate instalată); - 2 unități de pompare gaze naturale (6 MW capacitate instalată).

Descrierea proiectului pe partea ucraineană (GTSOU)

Extindere necesară în cadrul rețelei GTSOU:

Pentru a asigura posibilitatea transportului de gaze naturale pe ruta PI Isaccea1/Orlovka1 la SC Pivdennobuzka în volumul de capacități menționat mai sus, sunt necesare următoarele investiții pe partea ucraineană:

1. Opțiunea 1. Sistemul de conducte Revers la unitatea Orlovka - 2 din SC Orlovka și SC Pivdennobuzka .

Punere în funcțiune estimată Trimestru 4/2026.

Cost estimat: 2 600 000 EUR ⁷.

Precizia estimării costurilor: ± 10%.

2. Opțiunea 2. Sistemul de conducte Revers la unitatea Orlovka - 2 din SC Orlovka. Reconstrucția SC Pivdenobuzka :

- 2 unități de pompare gaze naturale (3 MW capacitate de producție);
- 2 unități de pompare gaze naturale (6 MW capacitate de producție).

Punere în funcțiune estimată: Trimestru 4/2028.

Cost estimativ: 68 444 000 EUR ⁸.

Precizia estimării costurilor: ± 10%.

Capacitățile ferme trebuie stabilite în amonte, prin PI Isaccea1/Orlovka1 între GTSOU și SNTGN TRANSGAZ SA

3. Descrierea proiectului pe partea Republicii Moldova (VMTG)

Pentru a asigura transportul gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova, sunt necesare realizarea următoarelor investiții:

- Reconstrucția a stației SMG Căușeni (Kaushany) pentru a asigura funcționarea în regim revers (conducta ATI);
- Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI (SC Vulcănești);
- Construcția conexiunii conductei magistrale între RI-SDKRI SMG Căușeni i).

Punere în funcțiune estimată: Trimestrul 3/2026 .

Cost estimativ: 2 377 240 EUR ⁸.

Precizia estimării costurilor: ± 20%.

5. Parametrii testului economic pct. 281 sbp. 4) din Codul rețelelor RM/ art. 28 alin. (1) lit. d), art. 22 alin. (1) NC CAM)

Conform art. 28 alin. (1) lit. d) NC CAM, GTSOU si VMTG transmit solicitări de aprobare a parametrilor testului economic.

Testul economic se bazează pe următorii parametri conform art. 22 alin. (1) NC CAM:

- a) Valoarea actualizată a angajamentelor ferme ale utilizatorilor de sistem pentru contractarea capacității.
- b) Valoarea actualizată a creșterii estimate a veniturilor permis sau țintă al OST asociate cu capacitatea incrementală inclusă în nivelul de ofertă respectiv.
- c) Factorul f.

– Tarif pentru determinarea valorii actualizate a angajamentelor ferme ale utilizatorilor de sistem - GTSOU

În cadrul testului economic se va utiliza tariful actual pentru PI Căușeni (Kaushany) (ieșire) și PI Grebeniki (Grebenyky) (intrare), care sunt stabilite pentru perioada 1 ianuarie 2020-31 decembrie 2024 și aprobate prin hotărârea NEURC nr. 3013 din 24 decembrie 2019. Tariful specificat pentru un produs anual pentru PI Căușeni (Kaushany) (ieșire) este de 1,13 USD

⁸ the average monthly exchange rate of the NBU for November 2023 was used to calculate the cost in euros (1 EUR = UAH 39.01)

⁸ the average monthly exchange rate of the NBM for November 2023 was used to calculate the cost in euros (1 EUR = MDL 19.3425)

pentru 1 000 m³/zi fără TVA (0,127 USD/(MWh/h)/h⁹ cu TVA; 0,118 EUR/(MWh/h)/h¹⁰ cu TVA¹¹), iar pentru PI Grebeniki (Grebenyky) (intrare) este de 0 USD pentru 1 000 m³/zi fără TVA.

– **Valoarea actualizată a creșterii estimate a veniturilor permise ale operatorului de transport și de sistem aferente capacității incrementale - GTSOU**

Valoarea creșterii preconizate a veniturilor permise corespunderea valorii costurilor de investiție pentru proiect și este calculată pentru perioada care acoperă capacitatea incrementală contractuală care este oferită în timpul alocării la licitație a capacității pentru PI Căușeni (Kaushany) și PI Grebeniki (Grebenyky).

GTSOU a acceptat rata de actualizare de 6,50% pentru a calcula valoarea actualizată a veniturilor permise aferente implementării proiectului și livrarea pe piața de capacitate la frontieră dintre Ucraina și Republica Moldova în perioada 2027-2042.

Rata de actualizare (6,50%) este determinată începând cu luna decembrie 2023 pe baza ratei dobânzii la creditele noi în dolari SUA acordate societăților nefinanciare pe o perioadă mai mare de 5 ani (Statistici piețelor financiare „Ratele dobânzilor la credite și depozite. Valori mobiliare emis de rezidenți, indice PFTS” <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#2fs>)

– **Factorul F pentru GTSOU**

Factorul f trebuie să ia în considerare următoarele:

- a) Volumul de capacitate tehnică reținută în conformitate cu pct. 143-144 din codul Rețelelor RM, art. 8 alin. (8) și (9) NC CAM;
- b) Externalizări pozitive ale proiectului de capacitate incrementală asupra pieței, asupra rețelei de transport sau asupra ambele;
- c) Durata angajamentelor ferme ale utilizatorilor sistemului pentru contractarea capacității în raport cu durata de viață economică a activului;
- d) Măsura în care se poate estima că cererea proiectului de capacitate incrementală va continua după sfârșitul termenului utilizat în testul economic.

Ipotezele proiectului se bazează pe indicația de cerere neangajată

primită în faza de evaluare a cererii. Acest factor f a fost estimat pe baza ipotezei că proiectul de capacitate incrementală dat este un proiect orientat exclusiv către piață și că întregul cost al proiectului va fi acoperit de rezervările de capacitate din cadrul licitației de capacitate angajantă relevantă la PI Căușeni (Kaushany) (direcția UA-MD) și Grebeniki (Grebenyky) (direcția MD-UA), a căror desfășurare este determinată de acest proiect de capacitate incrementală, precum și la licitația angajantă de capacitate incrementală la IP Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA) între GTSOU și SNTGN TRANSGAZ

Pe această bază, în ceea ce privește GTSOU, nu există condiții care să permită GTSOU să solicite o aprobare care implică un factor f care este mai mic de 1.

⁹ assumed gross calorific value 10,64 kWh/m³ (25/20)

¹⁰ the average monthly exchange rate of the NBU for November 2023 was used to calculate the tariff (1 USD = UAH 36.16).

¹¹ the standard VAT rate in Ukraine in 2023 is 20%

În plus, având în vedere nivelul capacității incrementale care trebuie oferite și nivelul necesar al veniturilor din angajamentele ferme ale utilizatorilor sistemului de a trece testul economic cu un factor f egal cu 1, **nu este necesară aplicarea unei taxe minime obligatorii.**

GTSOU solicită aprobarea unui factor f care se ridică la 1 pentru aplicarea testului economic.

Pe baza considerațiilor de mai sus, este planificat un singur test economic cu rezultatele relevante ale licitațiilor angajante de capacitate incrementală pentru PI Căușeni (Kaushany) (direcția UA-MD) și PI Grebeniki (Grebenyky) (direcția MD-UA). Instrumentul de calcul al testului economic este asigurat de GTSOU a fost completat în consecință și este atașat împreună cu această cerere.

– **Pret de referință pentru determinarea valorii actuale a angajamentelor obligatorii ale utilizatorilor de sistem – VMTG**

VMTG nu aleg să aplice o abordare cu preț fix pentru achiziția de capacitate suplimentară în 2024 (articolul 28 alineatul (1) litera (g) NC CAM).

Testul economic va folosi ca preț de referință tariful actual pentru PI Caușeni (Kaushany) (intrare) și PI Grebeniki (Grebenyky) (ieșire).

Prețul de referință pentru PI pentru ieșire este de 22,3 MDL/MWh/h (1,1554 EUR/MWh/h).

Prețul de referință pentru PI pentru intrare este de 20,9 MDL/MWh/h (1,0829 EUR/MWh/h).

– **Valoarea actuală a creșterii estimate a veniturilor permise ca urmare a creșterii capacității – VMTG**

Au fost luate în considerare următoarele condiții legate de dezvoltări pentru a stabili valoarea țintă a creșterii estimate a veniturilor permise:

- Costurile de capital preconizate ale evoluțiilor prezentate la punctul 4;
- Rata reglementată de rentabilitate a capitalului investit: 9,53%;
- Costuri de operare estimate;
- Factorul f : 1.

– **Factorul F pentru VMTG**

Potrivit Secțiunii 2 din Hotărârea ANRE nr. 420/2019, la aplicarea testului economic, Agenția stabilește nivelul factorului f pentru un anumit nivel de aprovizionare, ținând cont de următoarele aspecte:

- a) Volumul de capacitate tehnică reținută (set-aside) în conformitate cu pct. 143 -144 din Codul Rețelelor RM /art. 8 alin. (8) și (9) NC CAM;
- b) Externalizările pozitive generate de proiectul de capacitate incrementală asupra pieței, asupra rețelei de transport sau asupra ambele;
- c) Durata angajamentelor ferme ale utilizatorilor sistemului pentru contractarea capacității în raport cu durata de viață economică a activului;
- d) Măsura în care se poate estima că cererea proiectului de capacitate incrementală va continua după sfârșitul termenului utilizat în testul economic.

Potrivit pct. 253, Secțiunea 2 din Hotărârea ANRE nr. 420/2019, în cazul în care testul economic dă un rezultat pozitiv, costurile de investiții asociate capacității incrementale se reflectă într-o creștere a venitului reglementat sau a venitului țintă.

VMTG consideră acest proiect incremental ca fiind unul bazat doar pe piață și, prin urmare, consideră că costul total al proiectului trebuie acoperit de rezervările de capacitate din cadrul licitației de capacitate angajantă relevantă. VMTG solicită astfel aprobarea unui factor f egal cu 1 pentru aplicarea rezumatului testului economic.

Au fost luate în considerare următoarele condiții legate de dezvoltări pentru a stabili nivelul necesar de capacitate la PI Căușeni (Kaushany) în direcția UA→MD și PI Grebeniki (Grebenyky) în direcția MD→UA:

- Costurile de capital preconizate ale dezvoltărilor prezentate la punctul 4;
- Rata reglementată de rentabilitate a capitalului investit: 9,53%;
- Costuri de operare estimate ;
- Factorul f : 1,0;
- Rata versiuni de conversie : 1 EUR = 19.3425 MDL.

	IP Căușeni (Kaushany)	IP Grebeniki (Grebenyky)
Direcția	UA-MD	MD-UA
Capacitate incrementală	192 020 746 MWh/d/an	176 465 000 MWh/d/an
Rata de capacitate rezervată	10%	10%
Capacitate anunțată	172 818.671 MWh/d/an (7 201 MWh/h/an)	158 818.500 MWh/d/an (6 617 MWh/h/an)
Valoarea actuală a angajamentelor obligatorii pentru utilizatorii sistemului	569 956 435 MDL	4 683 935 846 MDL
factorul f .	1	1
CAPEX	2 377 240 EUR	
Operațiune comercială	2027/2028	2027/2028
Durata economică	15 ani	15 ani
Tariful curent	20.9 MDL/MWh/h	20.9 MDL/MWh/h
Tarif curent (specific)	1.0829 EUR/MWh	1.0829 EUR/MWh

6. Posibilitatea extinderii a perioadei de timp pentru contractarea capacității incrementale pct. 281 sbp. 5) din Codul rețelelor RM/(art. 28 (1) (e) NC CAM)

Pe baza unei decizii comune, GTSOU și VMTG sunt de acord că, pentru acest proiect de capacitate incrementală, nu este necesar un interval de timp extins pentru contractarea capacității incrementale conform secțiunii 9 din Codul rețelelor RM/art. 30 NC CAM.

7. Mecanism alternativ de alocare pct. 281 sbp. 6) din Codul rețelelor RM/(art. 28 (1) (f) NC CAM)

GTSOU și VMTG se abțin de la aplicarea unui mecanism alternativ de alocare pentru achiziția de capacitate incrementală conform **pct. 281 sbp. 6) din Codul rețelelor RM/articolului 28**

alin. (1) lit. f) NC CAM. Pe baza unei decizii comune, ambii OST vor aplica procedura standard de licitație pentru capacitatea incrementală în 2024.

Ambii operatori a sistemelor de transport vor oferi capacitate incrementală împreună cu capacitatea disponibilă corespunzătoare în cadrul licitației anuale de capacitate, ca produse standard în cadrul licitațiilor cu preț descrescător.

8. Informații privind abordarea prețului fix pentru alocarea capacității incrementale pct. 281 sbp. 7) din Codul rețelelor RM (art. 28 alin. (1) lit. g) NC CAM)

GTSOU și VMTG nu aleg aplicarea unei abordări de preț fix pentru achiziția de capacitate incrementală în 2024 (**pct. 281 sbp. 7) din Codul rețelelor RM** / (articolul 28 alineatul (1) lit. g) NC CAM).

9. Contact:

LLC “Gas Transmission System Operator of Ukraine”

Andrii Yefanov

Șeful Unității de suport pentru platforme de licitație

Telefon:

+38 044 298 69 56

E-mail:

yefanov-av@tsoua.com

44 Liubomyra Bulevardul Huzara

03065, Kiev

Ucraina

Telefon:

+38 044 239 78 43

E-mail:

comercial@tsoua.com

SRL „Vestmoldtransgaz”

Elena Sirghi

Șef Serviciul Reglementări și Cooperare Externă

Natalia Scobici

Inginer

Telefon:

+373 69 255 383 / +373 69 856 333

E-mail:

elena.sirghi@vmtg.md /
natalia.scobici@vmtg.md

șoseaua Balcani nr.7/E

2088, Chișinău

Republica Moldova

Telefon:

+373 22 667 291

E-mail:

office@vmtg.md